

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi
Bursa Uludağ University Faculty of Arts and Sciences Journal of Philosophy

Araştırma Makalesi | Research Article
Kaygi, 22 (2), 660-682.

Makale Geliş | Received: 30.03.2023
Makale Kabul | Accepted: 24.09.2023
Yayın Tarihi | Publication Date: 30.09.2023
DOI: 10.20981/kaygi.1273672

Rahime ÇETİN

Doktora Öğrencisi | Phd. Candidate
Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Bursa, TR
Bursa Uludağ University, Faculty of Literature, Department of Philosophy, Bursa, TR
ORCID: 0000-0001-7462-2097
cetirrahime88@gmail.com

'Dasein'in 'Das Man' Olmaklığının Gündelik Halleri Üzerine Bir Yaşam Yorumu

Öz: 20. yüzyılda yaşamış Alman filozof Martin Heidegger, kendi özgün diliyle ve düşüncesiyle oluşturduğu felsefi düşüncelerini açıklamaya çalıştığı en temel eseri denilebilecek *Varlık ve Zaman*'da (*Sein und Zeit*) varlık sorusunun günümüzde artık unutulduğu düşüncesinden hareketle varlığın anlamına ilişkin sorunun yeniden sorulması gerektiğine işaret ederek, öncelikle bu sorunun açığa çıkartılması girişiminde bulunmaktadır. Heidegger felsefesinde, varlığın anlamına ilişkin sorunun açığa çıkarılmasında en belirleyici ve en önemli nokta, Dasein'in analiz edilmesi olsa gerek. Bu çalışmanın amacı, Dasein'in temel ontolojik analizine bağlı olarak onun hergünkü varlığının varlık minvallerini karakterize eden; boş konuşma, merak ve belirsizlik fenomenlerini açıklamaya çalışmaktır. Buna bağlı olarak da bu fenomenlerin belirgin kıldığı Dasein'in 'düşüşü' ve 'fırlatılmışlığı' denilen hergünkü varlığın temel bir türü ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dasein, Das Man (Onlar/Herkes), Hergünkülük, Boş Konuşma, Merak, Belirsizlik, Düşüş ve Fırlatılmışlık.

Remarks on Life: The Everydayness of 'Dasein' as 'Das Man'

Abstract: The 20th century German philosopher Martin Heidegger, who believes that the question of being is forgotten, states that we should ask what being means again and therefore attempts to uncover this question in his principal work *Being and Time* (*Sein und Zeit*) where he tries to explain his philosophical ideas he constructed in his own unique style and thoughts. The key to uncovering the question of what being means in Heidegger's philosophy must be analyzing Dasein. The aim of this study is to try to explain the phenomena of idle talk, curiosity and ambiguity which characterize

the kinds of Being of the everydayness of Dasein regarding Heidegger's fundamental ontological analysis. Accordingly, this study deals with a basic kind of Being which belongs to everydayness and is called 'falling' and 'thrownness' of Dasein which is determined by these phenomena.

Keywords: Dasein, das Man (the they), Everydayness, Idle Talk, Curiosity, Ambiguity, Falling and Thrownness.

Giriş

Heidegger, Varlık'ın anlamına ilişkin sorusunu Dasein'in Varlığının varoluşsal yapısını serimleyerek cevaplandırmaya çalışır. Dolayısıyla Varlık'ın anlamı Dasein'in temel yapısının ortaya çıkması ile anlaşılır. Başka deyişle, varlığın anlamına ilişkin sorunun açılması, Dasein'in analizini gerekli kılmaktadır. Dasein ancak Varlık ile ilişkisinde açıklanabilir; Varlık da Dasein ile ilişkisinde ele alınabilir. Öyle ki Varlığın insandaki tezahürünün Dasein olduğu söylenebilir. Çünkü Heidegger'e göre, bir varlık belirlenimi olarak varoluş, sadece Dasein'a tahsis edilir (Heidegger 2011: 44). Peki Dasein nedir? Dasein,

[...] hep biz kendimiziz. Bu varolanın varlığı hep *benimki*'dir. Söz konusu varolan, kendi varlığıyla bu varolanın varlığında ilişkilendirilir. Bu varlığın varolanı olarak o, bizatihi kendi varlığına tevdi edilmiştir. Söz konusu varolanın kendine mesele ettiği şey ise hep *varlık*'tır (Heidegger 2011: 44).

Böylece Heidegger, Dasein'ı 'insani varoluşumuz' olarak tanımlamaktadır. Yani Dasein, insandır ve varlığın ne olduğu sorusunu kendine mesele/problem ede(bile)n tek varolan yine insandır. Nitekim böyle bir içgörüsü, özbilinci olan tek varolan insandır. Çünkü Heidegger şöyle der:

Varoluş tarzındaki Varolan, insandır. Sadece insan varolmaktadır. Kaya vardır, fakat varolmamaktadır. [...] 'İnsan varolmaktadır' önermesi şu anlama gelir: insan, Varlığın açıklığında açıkta durarak içeride-durması sayesinde, Varlığı Varlıkta Varlıkça ödüllendirilmiş bir Varolandır. İnsanın Varolanı Varolan olarak tasarlamasının ve tasarımılanan hakkında bir bilince sahip olabilmesinin nedeni, onun bu varoluşsal özünde yatar (Heidegger 2009a: 16-17).

Dolayısıyla felsefenin aslı ile felsefenin tarihsel başlangıcının farklı şeyler olduğunu ifade eden Heidegger'e göre, felsefenin başlangıcı, insanın varolma minvallerinden hareket edilerek bulunabilir. İnsanın varolma minvelleri Dasein olarak adlandırılmaktadır. Heidegger için Dasein, bir nesne ya da idea değil, olgusal olarak varolan ve bu varoluşunu 'anlayan', bir başka ifadeyle, bir varlık anlayışına sahip olabilen, her daim bir varlık anlayışı içinde olan bir varolandır; yani daha önce de ifade edildiği gibi, insandır. Ancak bu varlık anlayışı, varlığı olduğu gibi, yani saf

haliyle sunmayıp, çeşitli önyargı ve öngörüşlerle bulanıklaşmıştır. Heidegger'in yapmaya çalıştığı şey, bunları bir Dasein çözümlemesi yardımıyla belirgin kılmak ve asıl olana inmeye çalışmaktır. Dasein'in teessüs edici yapısını açığa çıkartmak demek olan bu çözümleme Heidegger'e göre tam anlamıyla fenomenolojik bir çözümlemedir. *Varlık ve Zaman*'daki fenomenolojik çözümleme, insani varoluşun herhangi bir boyutunu ya da minvalini açığa çıkartmak için gerçekleştiriliyor değildir. Buradaki amaç, çözümlemeyi Dasein üzerinde yapmak ve böylece Dasein'in kendisini anlamasını sağlamaktır. Dolayısıyla bu fenomenolojik çözümleme aynı zamanda hermenötik bir incelemedir (Ökten 2006: 63-64). Başka deyişle, bu inceleme, Dasein'in varoluşsal analizinin yapılmasıyla birlikte onun her türlü varlık minvali içinde bir yorumunun yapılmasıdır. Onun varoluşsal yapısında gerçekleşen, yani varoluşsal yapısını oluşturan hallerinin varlıkla ilişkisinde ele alınmasıdır.

Heidegger, dünya-içinde-varolmanın açılanmışlığının eksistensiye yapılarına odaklanmanın, Dasein'in hergünlüğünün, yani gündelik halinin bir anlamda göz ardı edilmesine yol açtığını belirterek Dasein'in hergünlük varlık halini ve onun varlık minvallerinden biri olan 'düşkünlük'ünü ele almaya çalışmaktadır. Böylece Dasein'in gündelik yaşamında ortaya çıkan karakteristik özellikleri incelenmektedir. Dolayısıyla, Dasein'in fundamental ontolojik çözümlemesinden hareketle Heidegger, Dasein kavramına çeşitli şekillerde yaklaşarak onunla ilgili çeşitli belirlenimlerde bulunmaktadır. Çünkü Dasein'in özünü oluşturan, yani onu o yapan nitelikler, gündelik yaşam içindeki insan halleridir.

1. Dasein'in Düşüşü ve 'Orada' Varlığın Günlük Hali

Heidegger, Dasein'in fundamental ontolojik analizine bağlı olarak onun hergünlük varlığının özniteliklerinden biri olan 'düşüş'ünü açıklamaya çalışmaktadır. Heidegger, Dasein'in günlük haline (hergünlüğüne) ve düşüşüne ilişkin soruşturmasını şu soru üzerinden yürütmektedir: "Eğer Dasein hergünlük varlığını herkes minvali içinde tutuyorsa, bu durumda dünya-içinde-varolmanın açılanmışlığının eksistensiye karakterleri neler olacaktır?" Başka deyişle, "herkes

(*das Man*)” olarak Dasein ne tür varoluşsal yapıya sahiptir? Heidegger, bu soruya şöyle bir retorik soruyla cevap vermektedir:

Dünya-içinde-varolmaya fırlatılmış olarak Dasein, öncelikle “herkes”in [they] içinde yer aldığı kamusalığa fırlatılmış değil midir? Dahası bu kamusalık, “onlar/herkes”in özgün açılanmışlığından başka bir şey demek değil midir? (Heidegger 2001: 210).

Öyleyse Dasein'in 'herkes' olmaklığı, yani (herkesin oluşturduğu) bir kamusalık içinde yer alması, onun varoluşsal özelliklerinden biri olup bu özelliğini de açığa çıkarmasının bir anlamda kendini gerçekleştirme yollarından biri olduğunu söylemek yerinde olsa gerek. Dolayısıyla bu anlamda, Dasein'in varoluş hallerinden biri, toplumsal bir varlık olarak 'herkes' arasında yerini almasıdır. Bir *das Man* olarak 'herkes'in her biri potansiyel bir Dasein olarak varolmayı sürdürmektedir. Böylece kuşkusuz, insanın varoluş halleri statik bir durum değildir; her an değişim ve dönüşüm içerisindedir.

Heidegger'e göre, eğer anlamayı, birincil olarak Dasein'in varlık-imkanı diye kavramak gerekiyorsa, herkes (*das Man*) olarak Dasein'in hangi varlık olanaklarını açılmayıp kendine mal ettiğini görmek, herkes anlayışına ve tefsirine dair analizlere bakarak mümkün olabilir. Bu durumda bu olanakların bizatihi kendileri, hergünlüğün özsel varlık eğilimini de açığa çıkartıcı olacaktır (Ökten 2006: 176). Ve nihayetinde bu eğilim, ontolojik bakımdan yeterli derecede açıklığa kavuşturulunca, Dasein'in asli bir varlık minvalini gün ışığına çıkartacaktır (Heidegger 2001: 210). Böylece 'fırlatılmışlık' fenomeni, kendi eksistensiye somutluğu içinde ortaya konulabilir olacaktır. O halde herkes olarak Dasein'in özsel varlık eğilimlerinden, yani özniteliklerinden biri de 'fırlatılmışlık'tır. Dolayısıyla her türlü varlık-imkanı ve varoluş halleri bu 'fırlatılmışlık' içinde gerçekleşmektedir. Dasein da potansiyel bir varoluş biçimidir.

Yukarıda söylenenler dikkate alındığında, burada Dasein'a ilişkin olarak 'olanak/imkan' ve 'anlama' meselelerinin belirleyici bir öneme sahip olduğu görülmektedir. Çünkü Heidegger'in Dasein çözümlemelerinde en çok öne çıkardığı

konu, imkandır. Nitekim Dasein, imkan-olarak-varolma'dır. Dasein'in en asli ve en nihai belirlenimi imkandır. Bu nedenle Heidegger, çözümlemesinde 'Dasein'in imkanı' kavramının anlamını irdelemekte ve öne çıkarmaktadır. Dasein'in imkan-olarak-varolması'nın fenomenolojik biçimde incelenebilmesinin en elverişli minvallerinden biri, Heidegger'in teknik bir terim olarak algıladığı 'anlama'dır. Ona göre anlama, kognitif-ussal-mantıksal bir süreç değil, Dasein'in gerçekleştirebileceği imkanlar alanına açık olması demektir. Yani Heidegger'e göre, bir şeyi anlamak, onun imkanını kendi Dasein'inde gerçekleştirmek demektir (Ökten 2006: 64-65). Böylece anlamak, Varlık'a yönelik olup Dasein'in varlık-imkanlarından birini gerçekleştirmek demektir. Öyleyse anlamak insanın, varoluşuna anlam katması olarak da yorumlanabilir. Nitekim Dasein'in varlık-imkanını gerçekleştirmek, varoluşsal bir anlam yüklemektir. Ancak bu yolla Varlık'a anlam yüklenebilir, değer katılabilir. Bu da *das Man*'in varlık tarzlarına karşılık gelen fenomenleri belirleyerek gerçekleştirilebilir.

Heidegger'e göre öncelikle yapılması gereken, herkesin (*das Man*) açılmışlığını, yani söz, bakış ve tefsirin hergünkü varlık minvalini belirli fenomenler üzerinden görünür kılmaktır. Heidegger'e göre, aşağıdaki yorumlar (lakırtı, merak ve müphemiyet ile ilgili açıklamalar) saf ontolojik bir amaca hizmet etmekte olup, hergünkü Dasein'in ahlaktan dem vuran bir eleştirisi olmadığı gibi, bir "kültür felsefesi" yapma amacını da taşımamaktadır (Heidegger 2011: 176-177). Dolayısıyla Dasein'in varoluşsal hallerinden biri olan "hergünlük (*everydayness*) aşağılayıcı [ya da küçümseyici] bir imaya sahip değildir; sadece betimleyicidir. Esasen o, en derin insanların bile yaşadığı eleştirel olmayan günlük yaşam tarzı anlamına gelir" (Gelven 1989: 34). Böylece Dasein'in ne bir *das Man* olması, yani hergünlüğü ne de bu varlık minvaline bağlı olarak oluşan (onda zaten içkin olan) öznelikleri Heidegger için bir eleştiri konusudur; onlar Dasein'in tezahürlerindedir ve aynı zamanda bir Dasein olan insanın da insanlık hallerindedir. Öyleyse şimdi söz konusu bu hallerin (varlık minvallerinin) neler olduğunu ve Dasein'da nasıl analiz edildiğini ele almak gerekir. Nitekim "Dasein'in

günü-birliktelik varlığı, kendini boş konuşmada (söylemde), belirsizlikte, meraklılıkta, düşüşte ve atılmışlıkta ortaya çıkarır" (Çüçen 2015: 77-78). Bunları belirleyerek fenomenler üzerinden göstermek ise Dasein'in ne olduğunu açığa çıkarmak, onun özniteliklerini ortaya koyarak onu, dünyada görünür kılmaktır.

2. Boş Konuşma

Heidegger düşüncesinde, boş konuşma ya da lakırtı (gerede) olumsuz bir anlam ifade etmemektedir; daha önce belirtildiği gibi, herkes olarak Dasein'in gündelik hallerinin, yani hergünkü varlık hallerinin özelliklerinden biridir. Bu, Dasein'in 'herkes' olmaklığıdır. Boş konuşma/lakırtı ile ilgili olarak Heidegger şunları söylemektedir:

Terminolojik bakımdan lakırtı, hergünkü Dasein'in varlık minvallerinden olan anlama ve tefsiri tesis eden müspet bir fenomeni imler. Söz; çoğunlukla kendini dile getirmektedir ve zaten hep kendini dile getirmiş olmaktadır. Söz dildir (Heidegger 2011: 177).

Buradan anlaşılacağı üzere, Dasein'in gündelik yaşamındaki anlamasının ve yorumlamasının bir çeşit varlık yapısı olan boş konuşma, söz olarak dile getirilir çünkü onun gerçekleşme yolu, söz olarak dile getirmedir. Dolayısıyla Dasein dil yoluyla (konuşarak) sosyal bir varlık olarak varoluşuna anlam yükleyebilir. Başka deyişle, Dasein'in varlık tarzlarından biri olan (boş) konuşma, insanın kendi varlığına diğer varolanlarla iletişerek anlam katma yollarından biridir. Böylece burada 'boş konuşma'nın da bir anlamı vardır. Çünkü 'konuşma', insanı Dasein yapma imkanlarından biridir.

Çoğu zaman Dasein'in söylemi (konuşması) dilseldir. Böylece Dasein'in anlama ve yorumlama söylemi dile bağlıdır. Dille şeyleri açıklama yolu ise konuşmadır veya söylemdir. Söylemin kendini ifadesi iletişimdir. İletişimin amacı dinleyenin söyleme katılmasıdır ya da söylemi anlamaya ve yorumlamaya çalışmasıdır (Çüçen 2015: 78).

Öyleyse Dasein'in bir varlık minvalinin (boş konuşmanın) ortaya çıkmasını sağlayan şey, dildir. Burada boş konuşma (lakırtı) bağlamında dil ile ilgili olarak

söylem ve anlama arasındaki ilişkide önemli bir fark ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki; söylemde konuşulan yalnızca dinlenirken, hakkında konuşulan şeyler tam anlamıyla anlaşılmaz. Söylemde konuşulan, anlamayı sağlamasına rağmen hakkında konuşulan sadece yaklaşık olarak anlaşılır. Dolayısıyla söylenen hakkında sadece ortak ve sıradan (yüzeysel) anlamaya sahip olunur (Çüçen 2015: 78). “Duyma ve anlama, hakkında söz edilene önceleyici bir biçimde kendilerini bağlamışlardır” (Heidegger 2001: 212). Burada hakkında söz edilen, söylemde konuşulandır. (Söylemin kendini ifadesi olan) “iletişim olarak adlandırılan şey kendini Varlığın-diğeriyle ilişkisinde ortaya çıkarır. Varlığın-diğeriyle-ilişkisi söylemde, yani yan-yana-konuşmada ortaya çıkar. Varlığın-diğeriyle-birlikteliği söylemin sonucudur” (Çüçen 2015: 78). Öyleyse insanın bir başka insan(lar)la ilişkisi söylem aracılığıyla iletişim olarak oluşur. Yani insan ilişkileri, yan-yana-konuşma denilen iletişimle örülür. Bir tür bağ olan iletişimin oluşturucu öğeleri, duyma ve anlama olsa gerek. Bu söylenenlerden de anlaşılabilceği üzere, (bir Dasein olan) insan günlük yaşamında diğer insanlarla hep bir iletişim halindedir. Dolayısıyla Varlığın-diğeriyle-ilişkisi kendini söylemde ve iletişimde gösterir.

Ancak insan, dünyasallığında sadece insanlarla ilişki halinde değildir. Bununla birlikte nesnelere de ilişki halindedir. Fakat insan, hem insanlarla hem de nesnelere ilişki halinde olsa da, bu ilişkilerden sadece insanla olanı iletişim halini alır. Çünkü iletişimde bir karşılıklı olma hali, yani işteşlik vardır; bu da ancak insanlar arasında gerçekleşebilir. İnsanın kendisini, dünyasını, olup bitenleri anlamlandırması da, hep başkalarının dolayımından geçerek, yani başkalarıyla irtibat halinde olarak mümkün olur. Nitekim insana, başkalarıyla paylaştığı bir dünya anlam ifade edebilir. Oysa insanın nesnelere ilişkisi, Varlıkla olan bağıni güçlendirerek kendi varoluşuna bir anlam katmaz; bilakis Varlıktan ve Varlığa ilişkin olan her şeyden uzaklaştırır. Çünkü daha önce ifade edildiği gibi, insan var olurken, nesnelere sadece 'var'dır. Bu nedenle insanın nesnelere iletişimi diye bir şey söz konusu değildir.

Varlığın-nesnelere-doğru olan ilişkisi kendini iletişimde ve söylemde ortaya koyamaz. Söylem, Varlığın nesnelere doğru eğilimi sonucu asıl amacından uzaklaşır. Böyle bir söylemde, iletişim gerçekleştirilemediği gibi Varlığın-diğeriyle-birlikteliği de engellenir (Çüçen 2015: 78).

Dolayısıyla böyle bir ilişkide, yani insan ve nesne ilişkisinde söylem ve buna bağlı olarak da iletişim söz konusu olamadığından insani ilişkiler de gerçekleşmemektedir. Aslında insan ile nesne ilişkisinde de bir tür söylem söz konusudur fakat bu söylem amacına uygun bir şekilde olmadığından, yani bir iletişime dönüşemediğinden insani boyutta gerçek bir söylemin gerçekleştiği söylenemez. Bu söylem türüne *gevezelik* ve *dedikodu* adı verilmektedir. Burada söylem bir iletişim olmaktan uzaklaşarak gevezelik ve dedikodu olarak kendini aktarmaktadır. Nitekim bununla ilgili olarak Heidegger şunları söylemektedir:

Hakkında konuşulanın [söylemin] bizatihi kendisi, artık daha geniş daireler çizmeye başlamakta ve egemen bir karaktere kavuşmaktadır. Bu böyledir, çünkü herkes öyle demektedir, deniyor olur artık. İşte lakırtı [boş konuşma], tam da bu gevezelik ve dedikodu yapma içinde tesis olunur. Bu yüzden zaten başlangıçta sağlam bir zemin üzerinde durmuyor olmaklığımız artık tümüyle zeminsizlik seviyesine düşmektedir. Bu durum, sadece sözsel gevezelikle sınırlı olmayıp, yazılı alana da sirayet ederek kendini "çalakalemlik" olarak yaygınlaştırmaktadır (Heidegger 2011: 178).

Dolayısıyla dedikodu ve gevezelik tarzındaki bir söylemde, hem konuşmada hem de yazılı alanda (kitaplarda, genel olarak yazılı metinlerde) bir temelsizlik vardır. Bu temelsizlik gittikçe daha yaygın hale gelir, çünkü 'herkes (*das Man*)'i içine alabilecek ve kuşatabilecek kadar yüzeysel ve sıradan bir şeydir. Sıradan bir anlayışın hakim olduğu bir ortamda, yani sıradan ve yüzeysel düşünen insanların yer aldığı bir yerde hiçbir türden sorgulama ve gerçek anlamda bir Düşünme olmasa gerek. Yazılı alandaki dedikodu, Heidegger'in ifadesiyle;

Buradan doğan dedikodu, bir tevatüre dayanıyor değildir. Çünkü o, okunulardan beslenmektedir. Okurun vasati anlayışı, neyin asli olarak çekip çıkarıldığının ve kazanıldığının, neyin dedikoduya dayandığının asla ayırımına varamaz. Dahası vasati anlayış, böylesi bir ayırımı istemeyecek ve hatta bu ayırma ihtiyaç bile duymayacaktır, çünkü vasati anlayış zaten her şeyi anlamış olmak demektir (Heidegger 2011: 178).

Düşünmeyen, sorgulamayan ve düşünüp sorgulamadığının da bilincinde olmayan insan, neyi bilip neyi bilmediğinin ayırdına varabilecek düzeyde olmadığından her şeyi bildiğini sanır. Dolayısıyla kamusal olana bağlı olarak “rahat” bir yaşam sürer; bu düzen onun böyle bir sanı içinde yaşamasına neden olur. Böylece söz konusu kamusalılık içinde bir ‘herkes/onlar (*das Man/the they*)’ olarak varolan insan ve lakırtı (boş konuşma) arasındaki ilişki üzerine Heidegger şöyle der:

Lakırtının zeminsizliği, onun kamuya malolma yollarını tıkamaz ve hatta bunu kolaylaştırır. Lakırtı, konuları önceden kendimize maletmek zorunda kalmadan her şeyi anlama olanağı sunar. Bizi böylesi bir kendine maletme sürecinde başarısızlığa düşme tehlikesinden koruyan da yine bizzat lakırtıdır. Herkesin yapabileceği lakırtı, sahih anlama görevinden bizi koparmakla yetinmediği gibi, kayıtsız bir anlaşılabilirlik yaratarak her şeyi açıklığa taşımaktadır (Heidegger 2011: 178).

Aslında buradaki ‘açıklığa taşıma’ tam tersine bir kapama, örtmedir. Dasein’in özsel varlık yapılarına ait olan ve onun açılanmışlığını birlikte oluşturan söz, lakırtıya dönüşme olanağına sahiptir. Lakırtı/boş konuşma olarak söz, dünya-içinde-varolmayı (Dasein olmayı) sonradan oluşan, ekleme bir anlayış içinde kapatarak onun açığa çıkmasına engel olur. Bu, Heidegger’e göre, aldatma amacını taşıyor olabilir. Çünkü boş konuşmanın varlık yapısında, bir şeyi bilinçli olarak başka bir şeymiş gibi göstermek, yani kandırmak yoktur. Açılanmanın kapanmaya dönüşmesi için temelsiz ve dayanıksız söz söyleme ve bunu başkalarına aktarma yeterlidir. Çünkü söylenen söz (söylem), hep keşfedici olarak anlaşıldığından, boş konuşma, doğası gereği (söylemin temeline inmeyi ihmal ettiği için) bir örtmedir (Heidegger 2011: 178-179). Dolayısıyla söylemin yüzeysel anlayışına/sözde anlayışına vardırıran boş konuşma, bu yüzeysellik yüzünden her türlü sorgulamayı ve hesaplamayı engellediği ve bastırıldığı için durum daha vahim bir hale gelir. Çünkü Varlığa dair hiçbir şey yerine getirilemez. Bu durumu Heidegger ‘eylemenin özü’ üzerinden açıklamaktadır: “Eylemenin özü hakkında hiç de yeterince kafa yordığımız söylenemez. Eylemek sadece bir etkinin etkilemesi olarak bilinebilir. Gerçekliği de sağladığı faydayla ölçülür. Oysa eylemenin özü, yerine getirmektir. Yerine getirmek, bir şeyi kendi özünün dolgunluğuna erdirmek, tamamlamak,

producere anlamına gelir. O nedenle, aslında ancak olan bir şey yerine getirilebilir. Fakat "olan" ise her şeyden önce Varlıktır" (Heidegger 2013: 5). Başka deyişle, eyleminin özü, yerine getirmek; yerine getirmek ise, bir şeyin (özüne uygun bir biçimde) tamamlanmasını sağlamak, tam'lık düzeyine erdirmektir. Bu anlamdaki bir yerine getirme de her şeyden önce Varlık için geçerlidir. Bu yerine getirme işini ise Düşünme yerine getirmektedir. Bu nedenle yukarıdaki alıntıda "kafa yorma" ifadesiyle Heidegger, Düşünme'ye atıfta bulunuyor olsa gerek. Nitekim Heidegger, sanıldığı gibi aksine, "baş ağrısı"nı, kafa patlatmayı ya da kafa yormayı sağlıklı bir durum olarak görmektedir. Oysa günümüz dünyasında az kafa patlatılmakta ve büyük bir düşünce yoksunluğu hakim olmaktadır. Böylece insan kendi özünden, yani onu o yapan şeyden tamamen koparak uzaklaşmaktadır. Nitekim Heidegger: "Düşünme, Varlığın insanın özüyle olan bağına yerine getirir" diyerek Düşünmenin, insanın özünü bulmada ve temellendirmedeki yerini ve önemini vurgulamaktadır.

Heidegger'e göre, kendini boş konuşma içinde tutan Dasein, dünya-içinde-varolma sebebiyle dünyaya, birlikte-Dasein'a ve bizzatı içinde-var-olmaklığa ilişkin birincil ve asli varlık konumundan uzaklaştırılmış ve koparılmış olur (Heidegger 2011: 179). Böylece Dasein'ın, kamusalığın kölesi olarak varoluşunu sürdürdüğünü söylemek doğru olsa gerek. Bu durumda Dasein, bir belirsizlik içinde yer alır; bununla birlikte, yine de hep bir "dünyada", başkalarıyla ve aynı zamanda kendisiyle birlikte olmaya devam eder. O halde

Dasein boş konuşmalarla oyalandığında, -dünyada-Oluş olarak- dünyaya yönelik, birlikte-Dasein'a yönelik ve kendi içeride-Oluş'una yönelik ilksel, özgün ve sahici Varlık-ilişkileri'nden kopmaktadır. Özgün hakikat fenomeninin üzeri bizzat Dasein 'ın Varlık anlayışı tarafından örtülmüştür. Dasein'ı ontolojik anlamda özen olarak niteleyerek bu kendiliğe (entity) ilişkin özgün bir yorum yapmış olduğumuzu iddia etmeye yetkimiz var mı? Bir Varlık durumunun özgünlüğü nihai bir yapısal unsurun basitliği ve biricikliğiyle çakışmaz. Dasein'ın Varlığının ontolojik kaynağı ondan kaynaklanan şeye göre 'aşağı' konumda değildir, aksine daha en baştan beri gücü ondan fazladır; ontoloji alanında, her türlü 'kaynaklanma' yozlaşmadır (Megill 2012: 214-215).

Dolayısıyla Dasein, her ne kadar boş konuşma içinde kalarak (düşünmeyen ve sorgulamayan bir varolan olarak) kamusalığın kölesi olsa da aslında bu durum da onun varlığının ontolojik yapısından kaynaklanmaktadır. Böylece Heidegger: “[...] varlık imkanı söz konusu kökünden koparılmışlık olabilen ki bu, Dasein’in var olmaması demek olmayıp, onun en hergünkü ve inatçı ‘realitesidir’” der (Heidegger 2011: 180).

3. Merak

Heidegger, Dasein’in gündelik hallerinden biri olarak merak’ı ele almadan önce, felsefe tarihinde, özellikle Antik Yunandaki filozofların, merak ile görme ve bilme arasında kurmuş oldukları ilişkiyi bazı örnekler üzerinden açıklayarak Dasein’in gündelik, yani ‘herkes’ olarak yaşamındaki merak ile bilme merakı arasındaki farkı göstermeye çalışmaktadır. Şöyle ki:

Antik Yunan’da, özellikle de Aristoteles’te bir şeyi bilme, görme gücü açısından anlaşıldı. Görme veya bilme merakı, insan varlığının özü olarak kabul edildi. Antik Çağ’ın bu tanımlaması rastlantısal değildir. Bu tanımlama Parmenides’in önsel kavramasını içerdiği gibi, Hegel’in diyalektiğine temel yaptığı saf kavram anlayışında da görülebilir. Bilmenin ya da görmenin üstünlüğü ve öncelliği kendini Aziz Augustinus felsefesinde de ortaya koyar. Görme ile bilme arasındaki ilişkiyi ve bunun altında yatan merak duygusunu açıklayan Aziz Augustinus’a göre, gözün diğer organlara bir üstünlüğü vardır. Merak olgusu ile Antik Yunan’da açıklanmaya çalışılan bilme merakı veya arzusu nasıl bir ilişki içinde olabilirler? Dasein’in günü-birlik-yaşamındaki merakı ile bilme merakı arasındaki ayırım nedir? (Çüçen 2015: 79).

Dolayısıyla Heidegger, yukarıdaki sorularla Dasein’in bir *das Man* olarak merak duygusunu ele alarak bu bağlamda, bilmenin ve görmenin Dasein’da nasıl tesis edildiğini göstermeye çalışır. Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı gibi, Antik Yunan’da bilme veya görme merakının insanın özü olarak kabul edildiğini ve görmenin diğerlerine üstünlüğünü, Aristoteles’in şu ifadeleri açıkça göstermektedir:

Bütün insanlar, doğal olarak bilmek isterler. Duyularımızdan aldığımız zevk, bunun bir kanıtıdır. Çünkü onlar, özellikle de diğerlerinden fazla olarak görme duygusu, faydaları dışında bizzat kendileri bakımından da bize zevk verirler. Çünkü sadece eylemle ilgili olarak değil, herhangi bir eylemde

bulunmayı düşünmediğimizde de görmeyi, genel olarak, bütün diğer her şeye tercih ederiz. Bunun nedeni, görmenin, bütün duyularımız içinde bize en fazla bilgi kazandırması ve şeyler arasındaki birçok farkı göstermesidir (Aristoteles 1996: 980a).

Aristoteles'in bu düşüncelerine paralel olarak Heidegger de görme duyusunu diğer duylara göre üstün görerek onun önemi hakkında şunları söyler: "[...] sesi gör, kokuyu gör, tadı gör, katılığı gör.[...] Bu sebeple duyularımızla tecrübe ettiklerimize esasen "görme zevki" denir, çünkü konu bilmek olduğunda diğer duyularımız da belirli bir benzerlikten hareketle görme yetisini kendilerine malederler. Bu yetimiz bakımından gözlerimiz üstündür" (Heidegger 2011: 181).

Heidegger'e göre, bir şeyi bilmeye yönelik merak ya da istek, kendini dikkatli bir şekilde ilgilenmede ortaya çıkarır. Yani bilme merakı, odaklanmayı gerektirir. Dolayısıyla merak ancak özende, dikkatlilikte ve ilgide bilmeyi ve öğrenmeyi sağlayabilir. Öyleyse ilgi ve dikkatlilik yoksa ya da çok özgürse, yani dağınıksa merak bilmeyi sağlayamaz ve hatta dünyayı bilmeyi, görmeyi ve böylece anlamayı da engeller. Çünkü böylesi meraka dayalı düşünme, gerçek bir hayret uyandırmaz. Buna bağlı olarak, bu anlamda düşünme gerçek, köklü bir düşünme değildir, çünkü gerçek anlamda bir düşünme, beraberinde ilgi ve odaklanmayı getiren bir merak ile başlar. Nitekim Heidegger: "Hayret etmek, pathos olarak felsefenin arkhesidir (başlangıcıdır)" (Heidegger 1956: 81). diyerek hayret duygusunun, merakın düşünme ve bilme üzerindeki rolünü, yani onlar için bir hareket nedeni olduklarını göstermeye çalışır. Dolayısıyla Heidegger: "Düşünmek, en çok düşündüren şeyin cevabını verdiğinde düşünmektir" der (Heidegger 1968: 28). Oysa Dasein'ın günü-birlik-yaşamındaki söz konusu merak, böyle bir düşünmeye izin vermemektedir.

Bu anlamdaki merak, bilmeyi engelleyen etkileriyle Dasein'ı günü-birlik-yaşamında kontrol ederek, onun hayatına yön verir. Gerçeği ve Dasein'ın günü-birlik-yaşamının anlamını birbirinden ayıran ve engelleyen dikkatsiz ilgi, Dasein'ı kendi gerçekliğinden de uzaklaştırır (Çüçen 2015: 79).

Dolayısıyla her yere ait olmakla hiçbir yere ait olmayan merak, aynı şekilde Dasein'ı böyle bir merakın hakim olduğu kamusalık içine atarak her yerde ve hiçbir yerde yaparak bir diğer gündelik hali olan belirsizlikle karşı karşıya getirir.

4. Belirsizlik

Hiçbir şeyin örtük kalamayacağı merak ile hiçbir şeyin anlaşılmasız kalamayacağı boş konuşmanın, bunlar içinde varolan Dasein'a yaşattıkları sözde "yaşam dolu" bir yaşamda onun açıklanmışlığını karakterize eden belirsizlik fenomeni, (diğerlerinde olduğu gibi) Dasein'ın kamusalığın ortak malı haline gelme durumunu ifade eder. Burada Dasein, neyin gerçek neyin gerçek olmayan olduğunu bilemez, çünkü herkesin her şeye dahil olduğu bir düzende her şeyin anlaşılır kılınması aslında bir belirsizlik yaratmaktadır. Bu bağlamda, konuyla ilgili olarak Heidegger şunları söylemektedir:

Hergünkü hep beraber-olmaklık sırasında karşılaşılanlar arasında, herkesin erişimine açık olup hakkında yine herkesin her şeyi söyleyebildiği şeyler vardır. Ama çok geçmeden nelerin sahici anlama içinde açıklandığı, nelerin ise açıklanmadığı hakkında karar veremez bir duruma düşeriz. İşte bu müphemiyet sadece dünyayı değil, bizatihi hep-beraber-olmaklığın kendisini ve hatta Dasein'ın kendi varlığını sarıp sarmalamaktadır (Heidegger: 2011: 183).

Burada söz konusu belirsizlik sadece Dasein'ın tekilliğinde, yani kendi bireyselliğinde yaşanan bir olgu değildir; Dasein'ın bir varlık minvalini karakterize eden belirsizlik, dünyayı ve insanlar arasındaki ilişkileri de etkisi altına almaktadır. Boş konuşma ve sözde merakın meydana getirdiği belirsizlik içinde Dasein, kendi özgünlüğünden uzaklaşarak "herkes" gibi olur. Bu da Dasein'ın kendindeki insanı gerçek anlamda nesne edinmemesine, yani kendini bil(e)memesine neden olmaktadır.

Dasein'ın kendine ve araçlara olan ilgisizliği, onu nesnelere yönelterek değişmesini sağlar. Artık Dasein otantik olmayan varlığına dönmüştür. Kendini ve bulunduğu dünyayı anlayamamaktadır. Dasein'ın Varlığı, nesnelere arasında nesneleşmiştir. Dasein'ın kendini yanlış yorumlaması ise

geleneksel felsefenin insan görüşlerini oluşturmaktadır (Heidegger 2011: 79).

Dolayısıyla Heidegger'e göre, Dasein'in özünden, yani Varlıkla ilişkisinden kopuk bir şekilde değerlendirilmesi, yaygın felsefi akımları ortaya çıkarmaktadır. Yani bu düşünce akımları, böyle bir felsefenin ürünüdürler. Bu düşünsel çeşitlilik (izm'ler olarak) Varlığın yanlış yorumlanmasının bir sonucudur. Bu da gerçek anlamda Düşünmeden, yani Varlığın özüne yönelik soruşturmadan uzaklaşıldığını göstermektedir. Ancak günümüzde artık "Düşünmenin teknik yorumlanması" (Heidegger 2013: 6) yapılmaktadır. Bu da demektir ki, Düşünme bir öğretim aracı olarak okullarda ya da kültürel faaliyetlerde geçerlik kazanmaktadır. Aynı şekilde felsefe de bir açıklama tekniği haline gelir. "Artık düşünülmez de, "felsefe" yapılır" (Heidegger 2013: 9). Çünkü felsefe de bilimler karşısında kendini savunma çabasında bulunmakta ve bunu da bilimler için geçerli ölçütlerle yapmaya çalışmaktadır. Bu durum da Düşünmenin özünden uzaklaşmaya yol açmaktadır. Nitekim Düşünme, gerçekliğin bugünkü durumu anlamındaki Varolan için ve Varolan aracılığıyla ve Varlığın Hakikati için bağlanmadır. Varlığın tarihi her zaman ve her türlü insanlık durumunu taşır ve belirler. Dolayısıyla Heidegger, Düşünmenin bu özünün saf haliyle tecrübesini edinmek, yani onu gerçekleştirmeyi öğrenmek istiyorsak, Düşünmenin teknik yorumlanmasından kendimizi kurtarmamız gerektiğini ifade etmektedir (Heidegger 2013: 6). Çünkü "Heidegger bilgi ya da idrakte değil düşünme ediminin kendisiyle ilgilidir; işine tekrardan başladığı her seferinde yeni baştan başlayan "tutkulu bir düşünce"dir onunkisi" (Megill 2012: 193). Buradan da anlaşılacağı üzere, Düşünme kendi özüne uygun, yani Varlığın düşünülmesi olarak gerçekleştirilmediği sürece insan kendi Varlığından da özünden de uzaklaşmaktadır ve bu uzaklık günümüz insanına çok yakın hale gelmektedir.

Modern insan, felsefesinde, biliminde ve etkinliğinin her yönünde, soyutlayıcı, hesaplayıcı ve her şeyi hakimiyeti altına alıcı çılgın tavrıyla, bizzat bu tavrın kendisinin kurduğu bir tuzak içerisindedir ve sahici düşünmeden uzaklaşmış durumdadır. Bu nedenle kolaycı, yaygın düşünmenin ötesine, bizzat 'düşünme' denen şeyin temelini araştırmaya yönelmek gerekir. Bu temel, esasen insan olarak insana aittir. Fakat onun

hatırlanması gerekir; çünkü modern insan bunu, yani düşünmenin Varlık'la ilişkide olmak ve Varlığı düşünmek olduğunu unutmuştur. İnsanı tekrar *yola*, düşünme yoluna ve Varlıkla serbest bir bağıntıya sokmak gerekir (Heidegger 1998: 14).

Heidegger'e göre, Düşünmenin teknik yorumlanması sırasında Düşünmenin ait olduğu, özüne uygun şey olan Varlıktan vazgeçilir. Bu nedenle Düşünme, kendi doğasına uygun olmayan ölçütlerle yargılanmaktadır. Heidegger bu yargılamayı şöyle bir analogiyle açıklamaktadır: "Bu yargılama, bir balığın doğasını ve kudretini, onun kuru bir kara parçasında ne kadar yaşayabileceğini ölçmek; saptamaya çalışmak gibidir" (Heidegger 2013: 7). Yani Düşünme kendi toprağından ve köklerinden kopararak yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Dolayısıyla bir Düşünme etkinliği olan felsefeden de kuramların ve -izmlerin oluşturduğu akımlar anlaşılmalıdır. Buna bağlı olarak, Heidegger'in deyimiyile "kamuoyundaki fikirler pazarı hep yenilerini" (Heidegger 2013: 7), yani yeni akım ve -izmleri gereksinmektedir. Bu gereksinme sonucunda da Düşünme ve felsefe sona ererek "mantık", "etik", "fizik" gibi ayrı ayrı alanlar ortaya çıkmaktadır.

Dasein'in otantik olmayan varlığına dönüşmesi ve nesneleşmesi, belirsizliği de beraberinde getiren, ilgisizliğinin veya dağınık merakının bir sonucu olsa gerek. Heidegger'in, çağımızda Dasein'in hergünlüğü içinde duyduğu ilgi ile Varlık'la bağlantısında duyduğu ilgi arasında yapmış olduğu ayrımı, şu ifadelerinde görmek mümkün olsa gerek:

İlgi, (*inter-esse*), şeylerin arasında veya ortasında ya da bir şeyin tam merkezinde olmak ve onunla birlikte kalmak demektir. Fakat bugünün ilgisi geçerli olarak sadece ilginç olanı kabul eder. İlginç (ya da ilgi çekici) olan bir vakit sonra (hiçbir) açıklama lüzumu duymaksızın önemsiz olarak görülebilecek ve yerini, o zaman da bizi, ancak daha önceki şey kadar ilgilendiren başka bir şeyin alabileceği bir şeydir (Heidegger 2009b: 50).

Ancak belirsizlikle ilgili tüm bu söylenenlerden, belirsizliğin tanınmaz hale getirme ve çarpıtmaya yönelik tasarlanmış bir şey olduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Çünkü belirsizlik, bir dünya içine fırlatılmış diğeriyle-birlikte-olma nedeniyle zaten kamusalılık içinde ortaya çıkmaktadır. Böylece Dasein'in varlık minvalleri olan boş

konuşma, merak ve belirsizliğin belirginleştirdiği yine Dasein'in varlık minvallerinden (varoluşsal hallerinden) olan "düşmüşlüğü" ve "fırlatılmışlığı" eksistensiye-ontolojik bakımdan ele almak gerekmektedir.

Sonuç: Düşüş ve Fırlatılmışlık

Heidegger'e göre, boş konuşma, merak ile belirsizlik, Dasein'in hergünkü 'şuralılığı' ve dünya-içinde-varoluş minvalini karakterize eder. Birer eksistensiye belirlenim olan bu karakterler, Dasein'daki birer mevcut-olan olmayıp, onun varlığını oluşturanlar arasındadır (Heidegger 2011: 185). Bir başka ifadeyle, Dasein'in gündelik hallerinin (boş konuşma/lakırtı, merak ve belirsizlik/müphemiyet) bir oluşumu olan fırlatılmışlık ve düşüş, Dasein'da sonradan ortaya çıkan bir şey değildir; onun doğal yapısı gereği sahip olduğu oluşturucu öğeleridir; onu kapsayan öznitelikleridir.

Fiilen dünya-içinde-varolan Dasein kendi düşkünlüğü yüzünden kendisinden zaten düşmüş olmaktadır. Ama Dasein, kendi varlığını ifa ederken karşı karşıya geldiği veya gelmediği bir varolana düşkün değildir. Dasein dünyaya düşkündür ve bu dünya onun kendi varlığına aittir. Düşkünlük bizatihi Dasein'i eksistensiye bir belirlenimi olup, onun bir mevcut-olan olup olmadığı, "türediği" varolanlarla mevcut ilişkiler kurup kurmadığı veya bazı varolanlarla bilahare bir commercium içine düşüp düşmediği hakkında hiçbir şey söylemez (Heidegger 2011: 185).

Dışarıda kamuyla karşı karşıyayken sürdürülen banal ve yüzeysel hayat, insanın 'düşmüş' varlıklar olduğu bilgisini ondan gizler. Bu nedenle Dasein kendini yabancılaşmış bir varlık olarak hissetmek yerine, 'evinde' hisseder. Ancak "Dasein'a damgasını vuran şeyin, Varlığın kendisine yönelik sahici potansiyelinden uzağa ve dünyaya düşmek olduğu yolundaki fikri tarihsel olarak yorumlanmamalıdır. Bütün Dasein'lar, tüm zamanlarda böylesi bir düşmüşlük sergilerler. Burada 'endişe çağı' gibi bir kavrayıştan söz edilemez (Megill 2012: 208).

Bununla birlikte Heidegger'e göre, Dasein'in düşkünlüğünü, çok daha saf ve yüksek bir 'asli durumdan' aşağıya 'düşüş' olarak da anlamamak gerekir. Zira söz konusu asli durumla ilgili olarak ne ontik bir tecrübeye sahibiz, ne de ontolojik

bakımdan bu noktada herhangi bir yorum imkanımız veya rehberimiz bulunmaktadır (Heidegger 2011: 186). Öyleyse insan en üst/yüksek aşamayı bilemeyeceğinden ve deneyimleyemeyeceğinden içinde bulunduğu 'düşüş'ün nereden nereye olduğunu belirleyemez. Böylece söz konusu 'düşüş'ü tam anlamıyla tanımlamak ve nitelenmek de pek mümkün olmasa gerek.

Dasein'in fiilen varolduğunu gösteren fenomen olan 'fırlatılmışlık', varlığını kendi varlığı içinde, yani otantik yapısı içinde gerçekleştiren Dasein'a aittir. Nitekim Heidegger, fırlatılmışlık ile ilgili olarak şunları söyler:

İnsan fırlatılmışlık içindedir. Bunun anlamı şudur: insan, Varlığın ek-sistent karşı Atımı olarak animal rationale'den fazladır; kendini öznelikten çıkararak kavrayan insanla olan ilişkisinde ise daha azdır. İnsan Varolanın efendisi değildir. İnsan, Varlığın çobanıdır. Bu "daha az"da insan hiçbir şey yitirmez, tam tersi Varlığın Hakikatine ulaştığı için kazançlıdır. O, çobanın özlü yoksulluğunu kazanır; bu yoksulluğun değeri, Varlığın kendisi tarafından onun Hakikatini korumaya çağırılmış olmasında yatar. Bu çağrı, Var-olmanın Fırlatılmışlığının çıktığı Atım olarak gelir. Varlık tarihi bakımından kendi özü içindeki insan öyle bir Varolandır ki, onun Ek-sistenz olarak Varlığı, Varlığın Yakınında ikamet etmesinde yatar. İnsan, Varlığın komşusudur (Heidegger 2013: 34).

Bu söylenenlerden de anlaşılabilceği üzere, Dasein'ın düşüşü ve fırlatılmışlığı onun varoluşsal yapısı, yani özü gereği olup Varlık'la ilişkisinde ortaya çıkmaktadır. Bu fırlatılmışlık/atılmışlık ve düşüşte insan 'azlık' ya da 'fazlalık' bakımından ne bir şey kaybeder ne de kazanır. Tüm bu durumlar, insanın Varlık ile olan ilişkisini nitelendirmektedir. Dolayısıyla Heidegger'in bunlar üzerinde durma nedeni, "otantik olanın yapısını açığa çıkarmadan önce -bizim için ulaşılabilir olan otantik olmayan olduğundan- öncelikle otantik olmayanı tamamen anlamaktır (Gelven 1989: 108). Böylece burada yapmaya çalışılan, bir şeyi ne olmadığı bakımından bekirleyip, bunun üzerinden onun ne olduğunu ortaya koymaktır. Heidegger de, Dasein olarak insanın Varlıkla olan ilişkisinde bunu göstermeye çalışmaktadır.

Öyleyse Heidegger'in, Dasein'in hergünkü varlığının, yani otantik olmayan varlığının varlık minvallerini karakterize eden fenomenlerini (boş konuşma, merak, belirsizlik, düşüş ve fırlatılmışlık) analiz etmesinin nedeni, Varlıkla dolaysız ilişkisinde ortaya çıkan otantik varlığını açıklamaktır. İnsanın otantik varlığını açığa çıkarmak ancak otantik olmayan varlığının belirlenmesiyle mümkün görünmektedir. Bu durum şöyle bir analogiyle açıklanabilir: "Bu, Dostoyevski'nin *Karamazov Kardeşler*'indeki, kötülük varsa iyiliğin de olması gerektiğini öne süren İvan'ı hatırlatır (Gelven 1989: 108). Başka deyişle, insanın otantik bir varlık olması, zorunlu olarak, aynı zamanda otantik olmayan bir varlık olması anlamına gelmektedir.

Dolayısıyla Heidegger, Dasein'in hergünkü varlığına (*das Man*), gündelik hallerine olumsuz bir anlam yüklememektedir. Nitekim Heidegger, genel olarak felsefesiyle göstermeye çalıştığı şeyi şöyle özetler:

Ben bir çöküş tarihinden değil, sadece varlığın Greklerdeki apaçıklığına kıyasla gitgide kendini çekmesi itibariyle varlığın kaderinden bahsediyorum – o da varlığın bilime ait boş bir nesnelilik ve bugün sadece dünyayı teknik olarak ele geçirme arayışına malzeme (Bestand) olarak katman katman açınımına dek uzanarak. Yani bir çöküş hikayesinin değil, varlığın kendini çekmişliğinin içinde duruyoruz (Heidegger 2018: 71)¹.

Böylece Heidegger'in tüm bu söyledikleriyle amaçladığı şey, Dasein'in hergünkü varlığının varoluşsal hallerini (boş konuşma, merak, belirsizlik, düşüş ve fırlatılmışlık) eleştirmek değil, bunların analizini yaparak insanlık halleri üzerinden insanlık durumuna ilişkin bir saptamada bulunmaktır.

¹ Bu alıntı, Heidegger ile yapılan, "Düşünmenin Kaderi..." başlıklı röportajdan alınmıştır. *Notos Dergisi*, sayı:68. 2018.

Remarks On Life: The Everydayness Of 'Dasein' As 'Das Man'

Summary

Rahime ÇETİN

Phd. Candidate

Bursa Uludag University, Faculty of Literature, Department of Philosophy, Bursa, TR
ORCID: 0000-0001-7462-2097
cetinrahime88@gmail.com

Introduction

Heidegger tries to answer the question about the meaning of Being by exposing the existential structure of Dasein's Being. Therefore, the meaning of Being is understood through the emergence of the basic structure of Dasein. In other words, the elucidation of the question concerning the meaning of Being necessitates the analysis of Dasein. Dasein can only be explained in relation to Being, and Being can only be analyzed in relation to Dasein. So much so that it can be said that the manifestation of Being in man is Dasein. Because, according to Heidegger, existence as a determination of being is allocated only to Dasein (Heidegger 2011: 44). So what is Dasein? "We are ourselves the entities to be analysed. The Being of any such entity is *in each case mine*. These entities, in their Being, comport themselves towards their Being. As entities with such Being, they are delivered over to their own Being. *Being* is that which is an issue for every such entity." (Heidegger 2001: 67).

Thus, Heidegger defines Dasein as 'our human existence'. That is to say, Dasein is human, and the only being who can make the question of what being is an issue/problem for itself is again human. As a matter of fact, human beings are the only beings with such insight and self-consciousness.

What Heidegger tries to do is to make them explicit through an analysis of Dasein and to try to get down to the essential. According to Heidegger, this analysis, which means revealing the constitutive structure of Dasein, is a phenomenological analysis. The phenomenological analysis in *Being and Time* is not carried out in order to reveal any dimension or aspect of human existence. The aim here is to perform the analysis on Dasein and thus to enable Dasein to understand itself. Therefore, this phenomenological analysis is also a hermeneutic analysis (Ökten 2006: 63 64). In other words, this analysis is an existential analysis of Dasein and its interpretation within the context of all kinds of existence. It is the examination of the states that take place in its existential structure, that is, the states that constitute its existential structure, in relation to being.

The Fall of Dasein and the Everydayness of Being 'There'

Depending on the fundamental ontological analysis of Dasein, Heidegger tries to explain its 'fall', one of the attributes of its everyday being. Heidegger conducts his investigation of Dasein's everydayness and its fall through the following question: "If Dasein holds its everyday existence in the form of everyone, then what would be the existential characters of the unfolding of being-in-the-world?" In other words, what kind of existential structure does Dasein as "everyone (das Man)" have? Dasein's being 'everyone', i.e. taking part in a publicness (formed by everyone), is one of its existential characteristics, and it would be appropriate to say that revealing this characteristic is in a sense one of the ways of self-realization. Therefore, in this sense, one of Dasein's states of being is to take its place among 'everyone' as a social being. As a das Man, each of 'everyone' continues to exist as a potential Dasein. Thus, of course, human states of being are not static; they are in a state of change and transformation at every moment.

According to Heidegger, if understanding is to be conceived primarily as the being-possibility of Dasein, it is possible to see which possibilities of being Dasein as everyone (das Man) unfolds and appropriates by analyzing the understanding and interpretation of everyone. In this case, these possibilities themselves would themselves reveal the essential tendency of everydayness to be (Ökten 2006: 176). And ultimately, this tendency, when sufficiently clarified ontologically, will bring to light an essential mode of being of Dasein (Heidegger 2001: 210). In this way, the phenomenon of 'thrownness' will be revealed in its own existential concreteness. One of the essential tendencies of being, that is, one of the attributes of Dasein as everyone, is 'thrownness'. Therefore, all kinds of being-possibilities and states of being are realized in this 'thrownness'. Dasein is also a potential form of existence.

Therefore, as one of the existential states of Dasein, "everydayness does not have a pejorative [or condescending] connotation; it is merely descriptive. It essentially means the uncritical everyday way of life in which even the most profound people live" (Gelven 1989: 34). Thus, neither the fact that Dasein is a das Man, that is, its everydayness, nor its attributes (which are already immanent in it) are a matter of criticism for Heidegger; they are the manifestations of Dasein and the human states of the human being who is also a Dasein. So, it is now necessary to consider what these states (aspects of being) are and how they are analyzed in Dasein. As a matter of fact, "Dasein's day-to-day being reveals itself in idle talk (discourse), uncertainty, curiosity, fall and discardedness" (Çüçen 2015: 77-78). To determine these and show them through phenomena is to reveal what Dasein is, to make it visible in the world by revealing its attributes.

Idle Talk

In Heidegger's thought, idle talk or chatter (gerede) does not have a negative connotation; as mentioned earlier, it is one of the characteristics of the everyday states of Dasein as everyone, that is, of its everyday states of being. This is Dasein's being 'everyone'.

Idle talk, which is a kind of being structure of Dasein's understanding and interpretation in its everyday life, is articulated as speech because the way it is realized is through

articulation as speech. Therefore, it is through language (speech) that Dasein can give meaning to its existence as a social being. In other words, (idle) speech, one of Dasein's modes of being, is one of the ways in which human beings give meaning to their existence by communicating with other beings. Thus, 'empty speech' also has a meaning here. Because 'speech' is one of the possibilities of making human beings Dasein.

Therefore, it is language that enables the emergence of a state of being (idle talk) of Dasein. Here, in the context of idle talk, an important difference emerges in the relationship between discourse and understanding in relation to language. That is to say, while what is spoken in discourse is only listened to, what is spoken about is not fully understood. Although what is spoken in discourse provides comprehension, what is spoken about is only approximately understood. Therefore, one has only a common and ordinary (superficial) understanding of what is said (Çüçen 2015: 78). "Hearing and understanding bind themselves a priori to what is spoken about" (Heidegger 2001: 212). What is spoken about here is what is spoken in discourse. "What is called communication (which is the self-expression of discourse) reveals itself in the relation of Being to the other. Being's relation to the other emerges in discourse, that is, in side-by-side-talk. The unity of being with the other is the result of discourse" (Çüçen 2015: 78). Therefore, the relationship of a human being with another human being(s) occurs as communication through discourse. In other words, human relations are woven through communication called side-by-side-speech. The constituent elements of communication, which is a kind of bond, must be hearing and understanding. As can be understood from what has been said, human beings (as Dasein) are always in a state of communication with other human beings in their daily lives. Therefore, Being's relationship with the other manifests itself in discourse and communication.

According to Heidegger, Dasein, which keeps itself in idle talk, is removed and detached from its primary and essential position of being in relation to the world, to Dasein together, and to being-in-the-world itself, due to being-in-the-world (Heidegger 2011: 179). Thus, it would be correct to say that Dasein continues its existence as the slave of publicness. In this case, Dasein exists in a state of uncertainty; nevertheless, it continues to be always "in the world", with others and at the same time with itself.

Curiosity

Before discussing curiosity as one of Dasein's everydayness, Heidegger tries to show the difference between curiosity in Dasein's everyday life as 'everyone' and the curiosity of knowing by explaining the relationship that philosophers in the history of philosophy, especially in Ancient Greece, have established between curiosity and seeing and knowing through some examples.

According to Heidegger, the curiosity or desire to know something manifests itself in attentive attention. In other words, curiosity to know requires focus. Therefore, only in care, attentiveness and interest can curiosity lead to knowing and learning. So if there is no interest and attentiveness, or if it is too free, i.e. scattered, curiosity cannot lead to knowing, and even prevents knowing, seeing, and thus understanding the world. This is because thinking based on such curiosity does not arouse genuine wonder. Accordingly,

thinking in this sense is not real, radical thinking, because real thinking begins with a curiosity that brings with it interest and focus. Indeed, Heidegger: "Wondering is the *arkhes* (beginning) of philosophy as *pathos*" (Heidegger 1956: 81). He tries to show the role of wonder and curiosity in thinking and knowing, that is, they are a cause of action for them.

Ambiguity

The phenomenon of indeterminacy, which characterizes the unfolding of Dasein in a supposedly "full of life" that curiosity, in which nothing can remain implicit, and idle talk, in which nothing can remain incomprehensible, inflict on Dasein existing in them, expresses (as with the others) the state of Dasein becoming the common property of publicness. Here, Dasein cannot know what is real and what is unreal, because in an order where everyone is involved in everything, making everything intelligible actually creates an ambiguity.

The ambiguity in question here is not only a phenomenon experienced in Dasein's singularity, that is, in its own individuality; the ambiguity that characterizes Dasein as a being also affects the world and the relations between people. In the uncertainty caused by idle talk and pseudo-curiosity, Dasein becomes like "everyone else" by moving away from its own uniqueness. This leads to Dasein's inability to truly objectify the human in itself, that is, to (not) know itself.

According to Heidegger, in the technical interpretation of Thinking, Being, to which Thinking belongs, the thing proper to its essence, is given up. Therefore, Thinking is judged by criteria that are not in accordance with its own nature. Heidegger explains this judgment with the following analogy: "This judgment is like trying to measure and determine the nature and power of a fish, how long it can live on a dry land" (Heidegger 2013: 7). In other words, Thinking is tried to be fulfilled by detaching it from its own soil and roots.

However, from all that has been said about ambiguity, it should not be inferred that ambiguity is something designed to render unrecognizable and distort. For indeterminacy already emerges in publicness by virtue of being-with-another thrown into a world. Thus, it is necessary to consider Dasein's "fallenness" and "thrownness", which are also Dasein's modes of being (existential states) characterized by idle talk, curiosity and uncertainty, from an axistential-ontological point of view.

Conclusion: Falling and Thrownness

According to Heidegger, idle talk, curiosity and uncertainty characterize Dasein's everyday 'there-ness' and the mode of being-in-the-world. These characters, which are existential determinations, are not present-beings in Dasein, but are among the constituents of its being (Heidegger 2011: 185). In other words, thrownness and fall, which are a formation of Dasein's everyday states (idle talk/noise, curiosity, and uncertainty/suspicion), are not something that arises in Dasein after the fact; they are constitutive elements that Dasein possesses by nature; they are attributes that encompass it.

The reason why Heidegger analyzes the phenomena (idle talk, curiosity, uncertainty, fall, and thrownness) that characterize the modes of being of Dasein's everyday existence, that is, the inauthentic existence of Dasein, is to elucidate its authentic existence that emerges in its direct relation to Being. Revealing the authentic existence of human beings seems to be possible only by identifying their inauthentic existence. This can be explained with the following analogy: "This reminds us of Ivan in Dostoevsky's *The Brothers Karamazov*, who argues that if there is evil, there must be good (Gelven 1989: 108). In other words, the fact that man is an authentic being necessarily means that he is also an inauthentic being.

Therefore, Heidegger does not attribute a negative meaning to the everyday being (das Man), the everydayness of Dasein. In conclusion, Heidegger's aim with all these statements is not to criticize the existential states of Dasein's everyday existence (idle talk, curiosity, uncertainty, fall and thrownness), but to analyze them and make a determination about the human condition through human states.

KAYNAKÇA – REFERENCES

- Aristoteles. (1996). *Metafizik*, (çev. A. Arslan), Sosyal Yayınlar, İstanbul.
- Çüçen, A. K. (2015). *Martin Heidegger: Varlık ve Zaman*, Sentez Yayıncılık, Bursa.
- Gelven, M. (1989). *A Commentary on Heidegger's Being and Time*, Northern Illinois University Press, USA.
- Heidegger, M. (1956). *What is Philosophy?*, (çev. W. Kluback and J. T. Wilde), New College and University Press, New York.
- Heidegger, M. (1968). *What is Called Thinking?*, (çev. J. G. Gray), Harper and Row Publishers, New York.
- Heidegger, M. (1998). *Tekniğe İlişkin Soruşturma*, (çev. D. Özlem), Paradigma Yayınları, İstanbul.
- Heidegger, M. (2001). *Being and Time*, (çev. J. Macquarrie & E. Robinson), Blackwell Publishers, Oxford.
- Heidegger, M. (2009a). *Metafizik Nedir?*, (çev. Y. Örnek), Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara.
- Heidegger, M. (2009b). *Düşüncenin Çağrısı*, (çev. A. Aydoğan), Say Yayınları, İstanbul.
- Heidegger, M. (2011). *Varlık ve Zaman*, (çev. K. H. Ökten), Agora Kitaplığı, İstanbul.
- Heidegger, M. (2013). *Hümanizm Üzerine*, (çev. Y. Örnek), Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara.
- Heidegger, M. (2018). *Düşünmenin Kaderi*, (Ropörtaj), (çev. A. Yenisey), Notos, Sayı: 68. (syf: 67-73), İstanbul.
- Megill, A. (2012). *Aşırılığın Peygamberleri: Nietzsche, Heidegger, Foucault, Derrida*, (çev. T. Birkan), Say Yayınları, İstanbul.
- Ökten, K. H. (2006). *Heidegger Kitabı*, Agora Kitaplığı, İstanbul.